

VÝZVA K PŘEDLOŽENÍ FAKTICKÝCH PODKLADŮ PRO POSOUZENÍ DOPADŮ

Tímto dokumentem mají být veřejnost a zúčastněné strany informovány o budoucí legislativní činnosti Komise. Mohou se tak vyjádřit k tomu, jak na problém nahlíží Komise. Současně mohou poskytnout připomínky k možným řešením a veškeré relevantní informace, kterými případně disponují, mimo jiné ohledně možných dopadů zvažovaných opatření.

NÁZEV INICIATIVY	Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích – rozšíření na navazující výrobky, dodatečná opatření proti obcházení a pravidla pro elektroenergetické odvětví
PŘÍSLUŠNÉ GR (ODPOVĚDNÉ ODDĚLENÍ)	Generální ředitelství pro daně a celní unii, oddělení C5 (ekonomická analýza a zdanění odvětví osvobozených od daně)
PRAVDĚPODOBNÝ Druh INICIATIVY	Legislativní návrh na změnu nařízení o CBAM (nařízení (EU) 2023/956)
PŘEDBĚŽNÝ HARMONOGRAM	4. čtvrtletí 2025
DALŠÍ INFORMACE	https://taxation-customs.ec.europa.eu/carbon-border-adjustment-mechanism

Tento dokument slouží pouze k informačním účelům. Nepředjímá konečné rozhodnutí Komise o tom, zda tato iniciativa bude pokračovat, ani o jejím konečném obsahu. Všechny prvky iniciativy popsané v tomto dokumentu, včetně harmonogramu, se mohou změnit.

A. Politické souvislosti, vymezení problému a kontrola subsidiarity

Politické souvislosti

V roce 2023 zavedla EU v rámci Zelené dohody pro Evropu mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM). CBAM je nástrojem v oblasti klimatu, který má zabránit úniku uhlíku. K úniku uhlíku dochází, pokud se průmysl EU kvůli uhlíkovým nákladům přesouvá do zemí mimo EU nebo pokud dovoz z těchto zemí nahrazují výrobky EU s nízkými emisemi.

Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích se v současné době vztahuje na cement, železo a ocel, hliník, hnojiva, elektřinu a vodík a zajišťuje, aby se na dovoz vztahovaly stejné uhlíkové náklady jako na výrobu v EU v rámci systému EU pro obchodování s emisemi (EU ETS1).

Aby se zabránilo úniku uhlíku, stanoví článek 30 [nařízení \(EU\) 2023/956](#) možnost rozšířit oblast působnosti mechanismu CBAM tak, aby zahrnoval výrobky navazující na zboží, které v současné době spadá do oblasti působnosti. Při výběru navazujícího zboží budou použita kritéria, jako je riziko úniku uhlíku, význam obsažených emisí a technická proveditelnost. Tato výzva k předložení faktických podkladů bude podkladem pro legislativní návrh, který byl oznámen v [Evropském akčním plánu pro ocel a kovy](#) na čtvrté čtvrtletí 2025 s cílem: i) rozšířit mechanismus CBAM na některé navazující výrobky s vysokým podílem oceli a hliníku a ii) přidat dodatečná opatření proti obcházení. Řeší také obavy ohledně stávajících pravidel pro standardní hodnoty a podmínek pro použití skutečných emisí pro elektřinu v CBAM.

Problém, který má iniciativa řešit

Rozšíření oblasti působnosti CBAM má za cíl zabránit **úniku uhlíku u navazujících výrobků**, tedy riziku přesunu úniku uhlíku do pozdějších fází dodavatelského řetězce. K úniku uhlíku u navazujících výrobků by mohlo dojít, pokud by vyšší uhlíkové náklady u základních materiálů v EU přiměly výrobce navazujícího zboží k přesunu výroby do zahraničí, kde jsou uhlíkové náklady u těchto základních materiálů nižší. Alternativně by dovoz uhlíkově náročného navazujícího zboží ze zemí s méně přísnou klimatickou politikou mohl nahradit ekvivalentní domácí výrobky s nižšími obsaženými emisemi. Navazujícím zbožím jsou výrobky vyrobené ze zboží, na které se vztahuje CBAM (dále jen „základní zboží“). Riziko úniku uhlíku u navazujících výrobků bylo identifikováno mimo jiné v [Evropském akčním plánu pro ocel a kovy](#) a v rámci četných interakcí se zúčastněnými stranami.

Rozšíření oblasti působnosti na navazující zboží má rovněž za cíl řešit riziko **obcházení**. Obcházením se rozumí jakékoli postupy, pro které neexistuje dostatečné opodstatnění nebo ekonomické zdůvodnění jiné než skutečné úplné nebo částečné vyhnutí se finančním závazkům vyplývajícím z CBAM, které narušují environmentální vyváženost mechanismu. Společnosti se mohou například pokusit vyhnout CBAM tím, že provedou dostatečně drobné úpravy základního zboží CBAM mimo EU, aby již nepodléhalo CBAM, a poté mírně upravené navazující výrobky vyvážet do EU, aniž by musely platit finanční vyrovnání CBAM na hranicích EU. Riziko obcházení bylo identifikováno mimo jiné v [Evropském akčním plánu pro ocel a kovy](#) a v rámci četných interakcí se zúčastněnými

stranami. Hlavním pravidlem pro výpočet emisí u elektřiny je na rozdíl od ostatního zboží standardní hodnota. V současné době se CBAM spoléhá na použití standardních hodnot založených na výrobě elektřiny z fosilních zdrojů. Ačkoli to odráží mechanismus stanovování cen elektřiny v EU, tato metodika omezuje uznání úsilí zemí mimo EU o dekarbonizaci jejich energetického mixu. Přestože dovozci budou moci místo standardních hodnot uvádět skutečné emise, mnoho zúčastněných stran si stěžovalo na podmínky, zejména na to, že podmínky pro definování smluv o nákupu elektřiny (PPA), přetížení přenosové soustavy a nominace kapacity jsou obtížně splnitelné nebo dokonce nesplnitelné, což brání pobídkám k dekarbonizaci v zemích mimo EU.
Základ pro opatření na úrovni EU (právní základ a kontrola subsidiarity)
Právní základ
Smlouva o fungování Evropské unie (SFEU) svěřuje evropským orgánům pravomoc přijímat vhodná opatření na ochranu životního prostředí a pro boj proti změně klimatu (čl. 192 odst. 1 SFEU).
Praktická potřeba opatření na úrovni EU
CBAM je nástroj na úrovni EU, který vyrovnává cenu uhlíku placenou za zboží vyrobené v EU a v zahraničí. Přijmout jménem členských států opatření v této oblasti může nejlépe EU.
B. Cíle a zvažovaná opatření
Cíle • Prvním cílem je řešit riziko úniku uhlíku u navazujících výrobků, a tím bojovat proti změně klimatu snížením globálních emisí skleníkových plynů. • Druhým cílem je zajistit, aby CBAM účinně řešil možná rizika obcházení. • Třetím cílem je změnit pravidla pro elektřinu, aby se zajistila účinnost CBAM při dosahování jeho cílů. • Výchozím bodem posouzení zvažovaných opatření je to, jak je CBAM v současné době koncipován. V současné době je CBAM koncipován tak, že se vztahuje pouze na zboží uvedené v příloze I nařízení o CBAM (nařízení (EU) 2023/956). Dosud se obcházením zabýval článek 27, který Komisi zmocňuje k tomu, aby do oblasti působnosti CBAM za účelem boje proti obcházení zahrnula mírně upravené výrobky. Zvažovaným opatřením je legislativní revize nařízení (EU) 2023/956 s cílem rozšířit oblast působnosti nařízení na zboží navazující na základní zboží CBAM, případně rozšířit ustanovení proti obcházení a změnit pravidla pro elektřinu jako zboží CBAM. Výběr navazujících výrobků, které by byly zařazeny do oblasti působnosti CBAM, by se opíral o obdobná kritéria, jakými se řídila původní oblast působnosti CBAM, a to: riziko úniku uhlíku, které závisí na obchodovatelnosti a ceně uhlíku; význam obsažených emisí; a technická proveditelnost. Pro dodatečná opatření proti obcházení se zvažuje několik opatření. Zvažovaná opatření by mohla zahrnovat dodatečné požadavky na podávání zpráv o technologii výroby a složení zboží. Pokud jde o elektřinu, zvažuje se několik opatření, jako je změna standardní hodnoty použitím jiného faktoru než emisního faktoru založeného pouze na CO₂, vyjasnění použitelnosti různých typů PPA, zjednodušení požadavků na fyzické přetížení přenosové soustavy a vyjasnění použití kritéria nominace kapacity k použití skutečných hodnot.
C. Pravděpodobné dopady
Očekává se, že rozšíření CBAM na navazující zboží bude mít níže uvedené dopady. • Environmentální: zabránění úniku uhlíku u navazujících výrobků, pobídka pro provozovatele mimo EU ke snížení emisí a pro země mimo EU ke zvýšení jejich cílů v oblasti cen uhlíku. • Ekonomické/sociální: u navazujícího zboží, které by mělo být zahrnuto do oblasti působnosti, se očekává omezené zvýšení nákladů. Rozsah zvýšení nákladů bude záviset na intenzitě emisí vstupního materiálu a stávajícím mechanismu stanovování cen uhlíku. Toto zvýšení nákladů bude mít dopad na výrobce i spotřebitele. Opatření bude rovněž generovat příjmy. • Správní: náklady na dodržování předpisů pro dovozce a zařízení, správní náklady pro orgány. Očekává se, že zahrnutí dodatečných opatření proti obcházení bude mít níže uvedené dopady. • Environmentální: zajištění účinnosti CBAM jako politiky dekarbonizace tím, že se zabráni úniku uhlíku. • Ekonomické/sociální: účinné zmírnění rizika obcházení posílí přijetí CBAM společností. • Správní: náklady na dodržování předpisů pro dovozce a zařízení, správní náklady pro orgány. Očekává se, že změna pravidel pro elektřinu bude mít níže uvedené dopady.

- Environmentální: zajištění účinnosti CBAM při podpoře úsilí o dekarbonizaci výroby elektřiny v zemích mimo EU.
- Ekonomické/sociální: posílení dovozu ekologičtější elektřiny za nižší cenu pro průmysl EU.
- Správní: snížení nákladů na dodržování předpisů pro dovozce a orgány.

Základní práva a rovnost: Bez dopadů.

D. Nástroje zlepšování právní úpravy

Posouzení dopadů

- Provádí se posouzení dopadů na podporu přípravy rozšíření CBAM na navazující výrobky a případných dodatečných opatření proti obcházení a změn pravidel pro elektřinu. Zohlední výsledky této konzultace.
- Posouzení dopadů se bude zabývat cíli a zvažovanými opatřeními týkajícími se rozšíření na navazující výrobky a potenciální dopady na únik uhlíku, obchod a HDP, spotřebitelské ceny, administrativní zátěž a tvorbu příjmů prostřednictvím CBAM.
- V případě rozšíření na navazující výrobky bude posouzení dopadů vycházet z několika studií zadanych Generálním ředitelstvím pro daně a celní unii (GŘ TAXUD), včetně modelování obecné rovnováhy, které lze vypočítat a které provedlo Společné výzkumné středisko.
- Pokud jde o obcházení, posouzení dopadů popíše rizika zjištěná na základě interní analytické činnosti a posouzení zúčastněných stran, jakož i potenciální možnosti nástrojů proti obcházení a jejich účinky.
- V případě elektřiny posouzení dopadů bude analyzovat jednotlivá opatření a jejich očekávané účinky.

Konzultační strategie

Cílem konzultace je shromáždit relevantní informace a případné obavy zúčastněných stran a nalézt rovnováhu, pokud jde o účinné řešení úniku uhlíku, a zároveň zajistit jednoduchost a proveditelnost rozšíření oblasti působnosti CBAM na navazující výrobky, opatření proti obcházení a pravidla pro elektřinu. Doplňuje cílenou konzultaci, která již proběhla v rámci studií o rozšíření na navazující výrobky v roce 2024, a průběžné zapojení zúčastněných stran ze strany GŘ TAXUD.

Konzultace je plánována takto: veřejná konzultace zveřejněná na portále [Podělte se o svůj názor](#) a propojená s internetovou stránkou Komise [týkající se CBAM](#) po **Osm týdnů** v pracovních jazycích Komise (angličtině, francouzštině a němčině).

Konzultace bude propagována prostřednictvím stávajících kontaktů na zúčastněné strany a na internetové stránce Komise týkající se CBAM. **Osm týdnů** po ukončení konzultace bude na stránce konzultace zveřejněna věcná souhrnná zpráva. Všechny výsledky konzultací budou shrnuty v dodatečné souhrnné zprávě, která bude včas zveřejněna.

Proč se konzultace koná?

Cílem konzultace je shromáždit názory všech zúčastněných stran na politickou koncepci potenciálního rozšíření oblasti působnosti CBAM na navazující výrobky, opatření proti obcházení a pravidla pro elektřinu, jakož i na jejich potenciální sociální, ekonomické, environmentální a správní dopady.

Cílová skupina

Hlavními cílovými skupinami jsou zúčastněné strany z EU a mimo EU, konkrétně:

- společnosti působící v oblasti výroby, obchodu a skladování základního zboží CBAM (včetně elektřiny) a navazujícího zboží;
- sdružení výrobců základního zboží CBAM (včetně elektřiny) a navazujícího zboží;
- nevládní organizace;
- akademické instituce – v souladu s politikou Komise v oblasti zlepšování právní úpravy, jejímž cílem je rozvíjet iniciativy založené na nejlepších dostupných poznatcích, vyzýváme zejména výzkumné pracovníky a akademické organizace k předložení příslušných publikovaných a předtištěných vědeckých výzkumů, analýz a údajů;
- orgány veřejné správy, včetně celních orgánů, a
- odbory.